FONS VALENCIÀ
PER LA SOLIDARITAT

DIPUTACIÓ
DE
CASTELLÓ

~~IN~~SOSTENIBLE

CAMÍ CAP A LA SOSTENIBILITAT

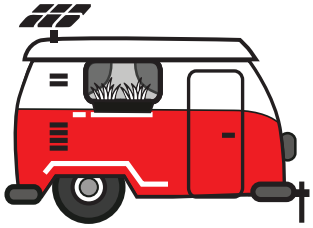
EL MEU MÓN, EL MEU CONSUM II

EDUCACIÓ SECUNDÀRIA

QUADERN DE L'ALUMNAT

EDICIÓ: **Fons Valencià per la Solidaritat.**

COFINANÇAMENT: **Diputació de Castelló.**

AUTORA: **Sara Mas Gil.**

COORDINACIÓ: **Esteve Ordiñana Bataller i Natxo Peñarrocha Mateu. Fons Valencià per la Solidaritat.**

MAQUETACIÓ I DISSENY: **SUC Estudio**

SUPERVISIÓ DE CONTINGUTS: **María Jesús Martínez Usarralde i Carmen Lloret Català. Professores investigadores de la Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació. Departament d'Educació Comparada i Història de l'Educació. Universitat de València.**

SUPERVISIÓ D'IMATGES: **Marta Esplugues Cebrián. Doctora en Pedagogia.**

REVISIÓ LLINGÜÍSTICA: **Amparo Hervás Cerveró.**

IMPRESSIÓ: **Imprenta Grau, S.L.**

DIPÒSIT LEGAL: **V-2358-2019**

ISBN: **978-84-120247-6-0**

ÍNDEX

PRESENTACIÓ

· El Fons Valencià per la Solidaritat 4
· Quadern de l'alumnat "El meu món, el meu consum II" 5
· Campanya "IN/SOSTENIBLE. Un camí cap a la sostenibilitat" 5
· A qui es dirigeix 5
· Estructura del quadern de l'alumnat 6

FITXES DIDÀCTIQUES DE LES ACTIVITATS:

TEMA 1. QUÈ SÓN ELS OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE? 7
Activitat 1: L'art de la transformació 7
TEMA 2. ODS 12: GARANTIR MODALITATS DE PRODUCCIÓ I CONSUM SOSTENIBLES 14
Activitat 2: Què podem fer nosaltres? 14
TEMA 3. BON GOVERN 18
Activitat 3: Pensem, opinem i actuem: totes les veus conten 18
TEMA 4. TURISME RESPONSABLE I SOSTENIBLE 26
Activitat 4: Viatge al desenvolupament local 26
TEMA 5. FINANCES ÈTIQUES 34
Activitat 5: L'impacte dels nostres diners 34
LES NOSTRES CONCLUSIONS 42

PRESENTACIÓ

1 EL FONS VALENCIÀ PER LA SOLIDARITAT

QUÈ ÉS EL FONS VALENCIÀ?

1.1 És l'associació dels ajuntaments i mancomunitats de la Comunitat Valenciana per a la cooperació internacional al desenvolupament.

Treballa en diferents parts del món des de fa més de 25 anys, directament amb els municipis i les seues poblacions, duent a terme diversos projectes relacionats amb l'Ajuda Oficial al Desenvolupament (AOD).

QUI FORMA PART DEL FONS VALENCIÀ I PER A QUÈ?

Actualment associa a més d'un centenar d'ajuntaments i mancomunitats de municipis, amb l'objectiu de traure major rendiment als esforços d'aquestes entitats locals en matèria de cooperació internacional al desenvolupament, educació per al desenvolupament i la ciutadania global, cooperació tècnica i atenció en emergències i acció humanitària.

El Fons Valencià per la Solidaritat pretén fer arribar als seus municipis membres informació sobre la realitat dels països empobrits, les causes d'aquesta situació, la complexitat de les relacions Nord-Sud, apropar els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i, al mateix temps, donar a conèixer els projectes de cooperació que desenvolupa.

COM TREBALLA EL FONS VALENCIÀ?

Considera que es molt necessària la participació social de la ciutadania dels municipis socis del Fons Valencià i també la implicació directa d'aquestos, així es contribueix de manera més eficaç i eficient a les necessitats del països socis del Fons.

En aquest sentit, l'àrea d'educació per al desenvolupament i la ciutadania global, reforça tant l'impuls com la coordinació de la cooperació descentralitzada municipal valenciana mitjançant la implicació en totes les diferents activitats dels seus projectes.

ALGUNES OBSERVACIONS

Després de molts anys de treball, la unió entre els municipis, les entitats representatives de l'àmbit local, les tres diputacions de la Comunitat així com la Generalitat Valenciana, implica un major impacte dels projectes que es desenvolupen.

Així el Fons Valencià presenta als municipis valencians un marc educatiu d'actuació en què participen les entitats representatives de l'àmbit local de la Comunitat Valenciana i que vol ser una ferramenta per a la sensibilització i transformació social per un món més just, equitatiu, pacífic i sostenible.

QUADERN DE L'ALUMNAT "EL MEU MÓN, EL MEU CONSUM II"

1.2

CAMPANYA "IN/SOSTENIBLE. UN CAMÍ CAP A LA SOSTENIBILITAT"

1.2.1

El present quadern de l'alumnat: "El meu món, el meu consum II" va dirigit a educació Secundària. Hi ha una primera part: "El meu món, el meu consum I", destinada a Primària, encara que les activitats en tots dos poden adaptar-se als dos cicles educatius.

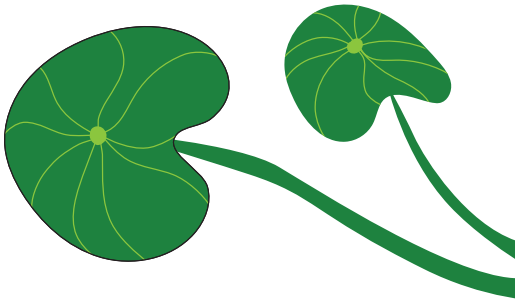
Des del Fons volem donar a conèixer i sensibilitzar a la població valenciana sobre què són els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i de la importància de la seua participació per a aconseguir-los.

L'objectiu general d'aquesta campanya s'identifica amb territorialitzar els Objectius de Desenvolupament Sostenible en els municipis socis del Fons Valencià per la Solidaritat acostant-los a la població a través de la sensibilització, la documentació i l'apoderament.

Pretenem aconseguir-ho a través del treball sobre un d'ells, l'ODS 12, garantir modalitats de producció i consum sostenibles. La nostra manera de consum actual és una amenaça per al nostre planeta ja que no estem tenint en compte els seus límits. El nostre excés pot provocar un col·lapse, que ja estan sofrint moltes persones a més del medi ambient.

El paper que juga l'educació, i considerem primordial començar en edats primerenques, és fonamental per a treballar el desenvolupament dels valors, les actituds, els comportaments i les capacitats d'una ciutadania crítica, inclusiva, participativa, responsable i conscient de la interdependència i la corresponsabilitat de les nostres accions. Sempre amb coherència amb l'Agenda 2030 de les Nacions Unides.

Aquest quadern forma part de les diferents activitats que s'han realitzat per aconseguir que la població valenciana siga conscient de la importància que té la participació ciutadana per a transformar el model de consum actual en un més equitatiu, just, socialment responsable i sostenible mediambientalment.

A QUI ES DIRIGEIX

1.2.2

Els objectius que persegueix aquest quadern de treball es dirigeixen a tot l'alumnat de Secundària, per a edats compreses entre els 12 i els 16 anys.

Es un instrument de treball educatiu dissenyat com a eina complementària al quadern pedagògic "El meu món, el meu consum II", dirigit a tota la comunitat educativa, especialment al professorat.

1.2.3 ESTRUCTURA DEL QUADERN DE L'ALUMNAT

Aquest quadern de l'alumnat és un material complementari al qual ja té el professorat. Està preparat perquè us siga més fàcil treballar els 5 temes que anireu coneixent sobre el consum responsable i sostenible.

Aquests temes comencen amb 2 unitats generals que es concreten en 3 qüestions específiques. Parlen sobre diferents àmbits de la nostra vida diària en els quals consumim normalment d'una manera insostenible.

Aquesta manera d'organitzar el quadern us servirà per a entendre millor el que podem fer, com a xiquets i xiquetes que som, per a contribuir en la transformació del nostre món d'una manera responsable.

Volem un planeta millor tant per a les persones que vivim en ell com per al medi ambient que ens envolta.

Hola amigues i amics!

Ens acompanyeu?

Veureu que hi ha diferents unitats amb les seues fitxes de treball corresponents:

- **TEMA 1:** **6 fitxes** sobre **els Objectius de Desenvolupament Sostenible.**
- **TEMA 2:** **3 fitxes** sobre **l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible 12**, garantir modalitats de producció i consum sostenibles.
- **TEMA 3:** **5 fitxes** sobre **Bon Govern.**
- **TEMA 4:** **5 fitxes** sobre **Turisme Responsable i Sostenible.**
- **TEMA 5:** **5 fitxes** sobre les **Finances Ètiques.**

Hi ha una fitxa final en la qual ens adonarem de què hem aprés al llarg de tot aquest camí cap a la sostenibilitat. Sabrem si ens queda molt o poc per recórrer en aquest canvi que aconseguirem totes les persones unides.

A més, **l'últim punt us facilita un enllaç sobre el projecte que treballem des del Fons Valencià per la Solidaritat per a aconseguir tot el que us proposem en aquest quadern.** En ell hi ha altres recursos que us serviran de suport per a realitzar molts exercicis en relació a la sostenibilitat.

Una qüestió molt important abans d'iniciar aquesta aventura: és fonamental que investigueu molt, us recolzeu en altres persones (les vostres famílies, veïns i veïnes, amics i amigues,....), i sempre, sempre, doneu la vostra opinió. Sense la joventut no podem aconseguir aquest repte!

Endavant!

Us sembla emocionant? Esteu preparats i preparades per a aquest repte?

TEMA 1

QUÈ SÓN ELS OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE?

ACTIVITAT 1: **L'ART DE LA TRANSFORMACIÓ**

PER QUÈ LA TERRA ES POSA MALALTA?

FITXA 1

PRIMERA SESSIÓ

En l'actualitat hi ha moltíssimes proves que ens demostren que el nostre planeta està patint degut, en moltes ocasions, a comportaments dels éssers humans que afecten directament a la Terra.

Vaja desastre!

Podem reflexionar un poc sobre esta qüestió...
De segur que podem trobar algunes solucions!

Primer, veurem el vídeo "La Tierra está enferma", del 2n concurs internacional de curts online per a la cultura de la sostenibilitat, que va organitzar la "Fundación Ecología y Desarrollo" (ECODES):

https://www.youtube.com/watch?v=zlugcpczjhQ

Després, caldrà respondre entre tot el grup a les següents qüestions:

- Penseu que la terra es veu afectada per més motius que els exposats en el vídeo?
- Quines causes poden estar generant una malaltia a la Terra?
- Quines conseqüències s'estan produint?
- Penseu que les persones tenim a veure amb el desenvolupament d'aquesta malaltia?
- Podeu posar un exemple d'alguna actuació humana que conegueu i que perjudique tant les persones com el medi ambient?
- En el vostre comportament diari, quines acciones poden ser negatives per al planeta?

FITXA 2

FACILITANT EL CANVI DES DE PACTES AMB LA CREATIVITAT

PRIMERA SESSIÓ

Ara que ja coneixem alguns casos en què l'actuació humana ha generat diferents desastres tant socials com mediambientals... Caldrà proposar accions per a evitar o frenar situacions com aquestes.

Quina és la missió?

1

Cada grup imaginarà 1 o 2 actuacions com les que hem vist en els vídeos, analitzant les diferents conseqüències negatives que es deriven o poden derivar-se d'elles.

Concentreu-vos en acords senzills, són els més fàcils de posar en pràctica, però que tinguen en compte solucions tant a nivell humà com mediambiental.

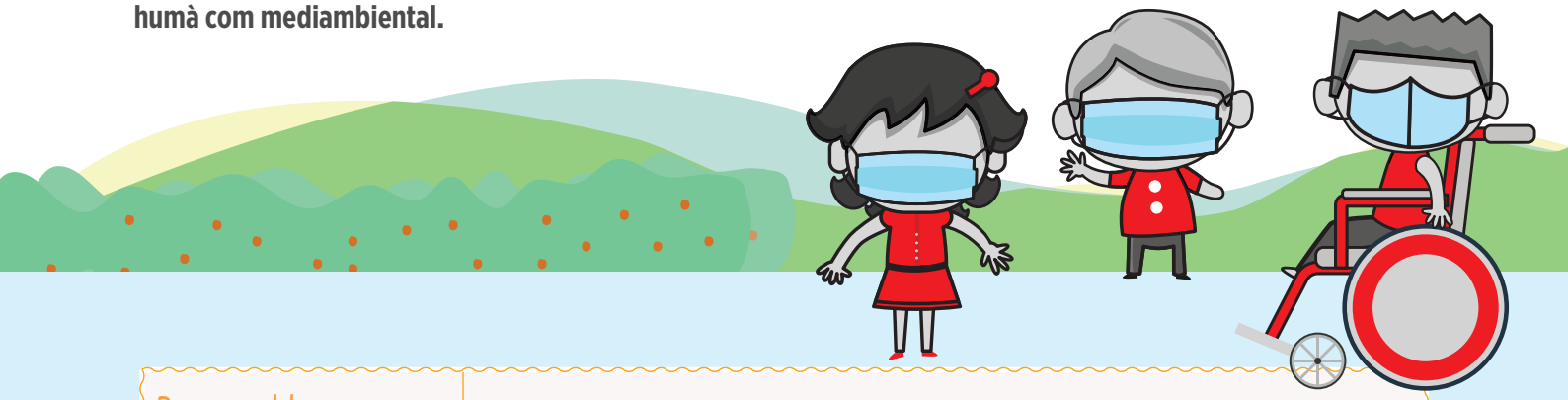
2

Penseu 5 possibles acords per a cada situació concreta que puguen evitar-la o millorar-la. Els pactes als quals s'arriben poden ser entre diferents països o entre diferents sectors, entitats i institucions amb la suficient influència per a prendre les decisions que siguen necessàries per a les vostres propostes.

3

En cada acord es tindran en compte 3 punts: l'objectiu de l'acord, els qui participen en el mateix (països, municipis, entitats, etc.) i quins recursos seran necessaris per a dur-lo a terme.

El millor és treballar en grups de 3 persones.

Persones del grup			
Nom del grup			
ACORDS-PACTES			
	Objectiu	Participants	Recursos necessaris
1r			
2n			
3r			
4t			
5é			

L'AGENDA 2030 I ELS 17 ODS

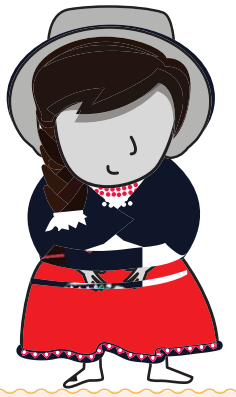
FITXA 3

SEGONA SESSIÓ

Quan tots els grups hagen presentat les seues propostes, les relacionarem amb els 17 ODS. Vegem què són...

El 25 de setembre de 2015, els líders mundials van adoptar un conjunt de 17 objectius globals per a eradicar la pobresa, protegir el planeta i assegurar la prosperitat per a totes les persones d'ací a 2030. Consisteix en un pla d'acció, anomenat Agenda 2030, per a les persones, el planeta, la prosperitat, la pau i el treball conjunt (partenariat), conegudes també com les 5P.

Per a aconseguir aquestes metes i que la Terra torne a estar bé, tot el món hem de posar de la nostra part, començant per nosaltres mateix!

Voleu saber quins són aquests 17 Objectius?

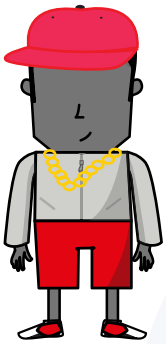

FITXA 4

SEGONA SESSIÓ

ELS ODS HIPHOPPERS

Coneguem millor què són els ODS a través d'aquesta cançó composta per Nazo i Midras Queen (Fundació Artística i Social "La Familia Ayara") per a l'ONU - Pacto Global Red Colombia:

https://www.youtube.com/watch?v=GqZxoE1esss

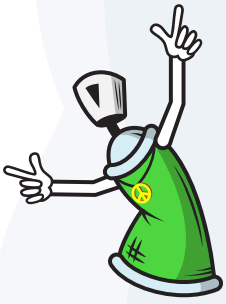
Que sone la música!

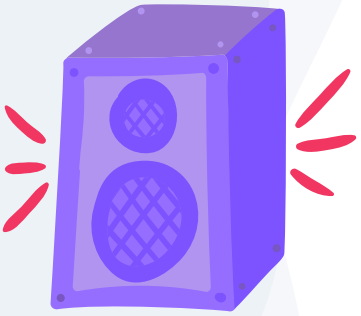
Ah, ah, ah.
Son los objetivos mundiales,
ONU Pacto Global.
Ah, ah.
Hoy me inspira un sueño que pronto será posible,
nuevos Objetivos Desarrollo Sostenible,
juntos lograremos que el cambio sea factible,
somos personas capaces, no hay metas imposibles.
Objetivos mundiales del desarrollo global,
en todos los ámbitos colectivo e individual.
Que la pobreza no sea el mal que al alma oxida,
Y se garanticen las necesidades de la vida.
Que no haya infantes aguantando hambre,
que ningún niño quede abandonado por sus padres.
Y la desnutrición no sea una noticia diaria,
que se extinga el hambre con seguridad alimentaria.
Que se propague la buena energía en multitud,
y muera solo de risa con la mejor actitud.
El cuerpo es tu templo, resalta tu virtud,
disfrutando el derecho obligatorio a la salud.
Con este mensaje positivo (es un mensaje positivo),
el mundo con un mismo objetivo (solo un mismo objetivo).
Hoy lo hacemos posible (hoy lo hacemos posible),
por un desarrollo sostenible (por el desarrollo sostenible).
Si buscamos a los problemas una solución,
encontraremos que la respuesta está en la educación.
Enseñando a compartir, a no herir el corazón,
A sentir, a vivir en libertad y en unión.
Ah, ah, ah.

Reconociendo a la mujer, como independiente ser,
que todo lo puede hacer, porque querer es poder.
Saber que Pacha Mama se extinguirá un día,
por eso cuido el agua, y ahorro energía.
Ayudando a la economía y a su desarrollo,
que la minoría siempre cuente con el apoyo.
Que haya garantías en salud y cultura,
hospitales, teatros, inversión en infraestructuras.
Ah, ah.

Con este mensaje positivo (es un mensaje positivo),
el mundo con un mismo objetivo (solo un mismo objetivo).
Hoy lo hacemos posible (hoy lo hacemos posible),
por un desarrollo sostenible (por el desarrollo sostenible).
Que no haya fronteras de credo, estrato, raza,
y reconozcamos el planeta como nuestra casa.
Que haya más metrópolis, pero se respeten los campos,
La agricultura en la praxis, es el legado de sabios.
Con una producción y consumo sostenible;
porque el cambio climático amigo es impredecible.

La solución tangible, está en actuar,
en cuidar, no arrojar desperdicios a el mar.
Respetar la naturaleza y su diversidad,
tolerar, con justicia y paz en la sociedad.
Tú eres el mayor aliado, no es cuestión de instituciones,
es un Pacto Global, tiempo que reacciones.
Con este mensaje positivo (es un mensaje positivo),
el mundo con un mismo objetivo (solo un mismo objetivo).
Hoy lo hacemos posible (hoy lo hacemos posible),
por un desarrollo sostenible (por el desarrollo sostenible).
Son los objetivos mundiales,
ONU Pacto Global.

Us ha agradat?
Ara analitzarem el missatge entre tota la classe.

* De què parla la cançó? És un missatge positiu o negatiu?
* Quins problemes reflecteix i quins proposa resoldre? Com?
* Subratlla el missatge que més et cride l'atenció.
* Qui pot participar en aquest canvi?
* Es proposa que treballem de manera individual o col·lectiva?
* Quins altres problemes penseu que s'haurien de resoldre?
* Com participaríeu en la seua solució?

FITXA 5

DE LA TERCERA A LA SETENA SESSIÓ

TENIM MOLT A DIR: DIFONENT ELS ODS DES DE SECUNDÀRIA

Ara que ja coneixem els ODS, és molt important que els donem a conèixer a altres persones.

Difonguem el coneixement a favor d'un món més sostenible!

Inventarem un missatge creatiu. Ha de ser breu però que es fixe en la ment de les persones. Podem fer un espot publicitari, una cançó, un curt...

El que se'ns ocórrega!

La durada ha de ser d'entre 3 i 5 minuts.

PER A AJUDAR-VOS EN EL PROCÉS DE CREACIÓ PODEU SEGUIR EL SEGÜENT DECÀLEG:

1.- Decidir quin missatge transmetre, motiu pel qual haurem d'investigar més sobre els ODS.

2.- Descobrir quins recursos tenim a la nostra disponibilitat i quins són els que necessitarem.

3.- Determinar quin format utilitzarem per a difondre la informació.

4.- Dissenyar l'estructura que seguirem per al nostre treball.

5.- Organitzar el temps que necessitarem per a cada tasca i per a tot el procés.

6.- Delimitar les dates de presentació del treball final.

7.- Organitzar on i a qui es presentarà el resultat.

8.- Escriure l'argument del nostre missatge.

9.- Acordar quines funcions realitzarà cada persona del grup.

10.- Posar un títol al treball de comunicació.

MISSATGE CREATIU

Afanyeu-se, no hi ha temps a perdre!

GENERANT SOSTENIBILITAT

FITXA 6

HUITENA SESSIÓ

Ha arribat el gran dia!

Disfruteu de les presentacions dels treballs que han fet els grups de la classe.

Apunteu dubtes, reflexions, el que més us cride l'atenció, així com aquelles qüestions de les exposicions dels companys i companyes en les que us agradaria aprofundir. D'aquesta manera ajudareu a reflexionar a tot el grup sobre el treball tan important que heu realitzat.

En aquesta sessió organitzareu una festa per celebrar l'experiència que heu viscut i tot el que heu aconseguit en aquest procés d'aprenentatge.

A disfrutar de la festa!

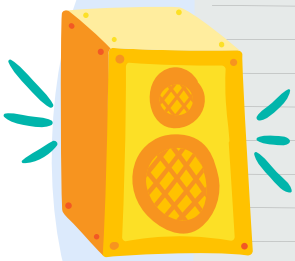

GRÀCIES AMICS I AMIGUES PEL VOSTRE COMPROMÍS!

Sense la vostra ajuda no hauria sigut possible!

ODS 12: GARANTIR MODALITATS DE PRODUCCIÓ I CONSUM SOSTENIBLES

ACTIVITAT 2: **QUÈ PODEM FER NOSALTRES?**

FITXA 1

PRIMERA SESSIÓ

LES DIFERENTS CARES DEL CONSUM

Sabíeu que...?

Si continuem comprant i consumint al ritme que ho fem hui dia estem gastant els recursos naturals que té la Terra, a més de provocar que moltes persones ho passen malament?

Per a mantindre el ritme de consum actual d'ací a no res necessitarem quasi l'equivalent a tres planetes, que no tenim!

A més, existeixen diferents aspectes del consum que mai tenim en compte. Per exemple:

La poca implicació i la falta de participació en la vida política suposa un augment en els abusos i la individualització en les nostres societats.

Existeixen bancs implicats financera i econòmicament en empreses fabricadores d'armes.

El turisme massificat comporta major contaminació, desprotecció del patrimoni cultural i natural i un augment en el cost de la vida de les destinacions que visitem, entre altres problemes.

Per tot açò, i moltes coses més, hem de canviar la nostra modalitat de consum i de producció!

Com podem fer-ho? Farem el recorregut del consum responsable...

Com en Primària es treballaran temes diferents, ací en Secundària reflexionareu entre tota la classe sobre 3 temes que afecten a la nostra irresponsabilitat humana a l'hora de consumir, el que us ajudarà a trobar més i millors solucions.

QUÈ PODEM APORTAR DES DE LA JOVENTUT PER A FOMENTAR UN BON GOVERN?

És necessari que s'escolten les meues opinions? Per què?

Puc demanar informació del que ocorre a la meua localitat? Com?

Per què és important que participe en la vida política?

Què puc aportar a la vida política del meu voltant?

PODEM CANVIAR LES PRIORITATS DEL NOSTRE SISTEMA ECONÒMIC DES DE LES FINANCES ÈTIQUES?

Tots els bancs tenen els mateixos interessos? Quines són les majors diferències?

Què puc aportar si tinc els meus diners en una banca ètica?

És importat saber en què estan invertint els meus diners? Per què?

Quines alternatives tinc si no puc utilitzar diners per a obtindre béns o serveis?

COM PODEM PRACTICAR UN TURISME RESPONSABLE I SOSTENIBLE?

Què significa viatjar de manera conscient, responsable i sostenible?

Quines conseqüències pot tindre el turisme massificat?

Quines opcions tinc per a conèixer millor el lloc que visite?

Com puc evitar danyar el medi ambient quan viatge?

FITXA 2

PER UN CONSUM MÉS SOSTENIBLE...

PRIMERA SESSIÓ

Visioneu en classe els 6 espots creats pel Fons Valencià per la Solidaritat amb el lema

"Què puc fer jo?"

www.insostenible.org → RECURSOS

A continuació organitzeu-vos en grups, escolliu una de les tres temàtiques que anem a treballar (turisme responsable, bon govern i finances ètiques) i comenceu la reflexió.

Quins comportaments de consum irresponsable i insostenible es mostren en el vídeo que correspon al tema que heu elegit?

Podeu afegir 5 hàbits més que també generen insostenibilitat?

Després de reflexionar sobre els costums que generen efectes negatius en el nostre planeta, és hora de passar a les propostes!

Plantegeu 5 accions, a més de les que ja apareixen en el vídeo, que possibiliten canvis a favor de la sostenibilitat social i ambiental.

Cal organitzar-se pel bé de la Terra i dels seus habitants!

En la següent sessió tindreu una fitxa per tal d'apuntar les vostres idees, fruit de la vostra investigació de grup, i presentar-les a la resta de la classe.

COMPARTINT LES NOSTRES IDEES!

FITXA 3

SEGONA SESSIÓ

NOM DEL GRUP		
Persones del grup		
Temàtica del vídeo		
	Hàbits insostenibles	Accions sostenibles
1r		
2n		
3r		
4t		
5é		
Conclusió general de la classe sobre el que podem fer en favor del consum sostenible		

FITXA 1 APORTANT LES NOSTRES IDEES

PRIMERA SESSIÓ

En aquesta primera sessió reflexionarem sobre diferents conceptes per a poder definir entre tota la classe el que significa bon govern.

És molt important que siguem conscients que com a ciutadania, totes les persones formem part de la societat i podem decidir el bé de tota la comunitat, per això és molt importat la nostra participació.

Durant aquest tema veurem com podem implicar-nos de manera activa en la nostra localitat, però primer...

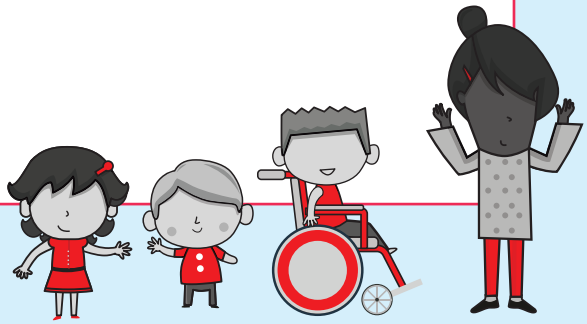
POSEM LES NOSTRES MENTS EN FUNCIONAMENT!

1 La primera cosa que heu de fer és definir amb el vostre grup el concepte que us haja tocat en la targeta que us repartirà el/la tutor/a.

NOM DEL GRUP:	
PARTICIPANTS:	
Concepte a desenvolupar	

2 Una vegada exposats tots els conceptes de les targetes, presentem el concepte de bon govern acordat entre tota la classe.

Definició de la classe sobre bon govern	

EL FUNCIONAMENT DEL NOSTRE GOVERN LOCAL

FITXA 2

SEGONA SESSIÓ

En aquesta unitat treballarem sobre els mecanismes de participació que existeixen en els nostres municipis a l'abast de la infància i la joventut.

Prèviament haurem d'entendre algunes coses perquè el nostre treball siga molt més fàcil.

En aquesta fitxa donarem 3 passos sobre aquest tema, cadascun d'ells treballat en grups, que és com millor s'aprén:

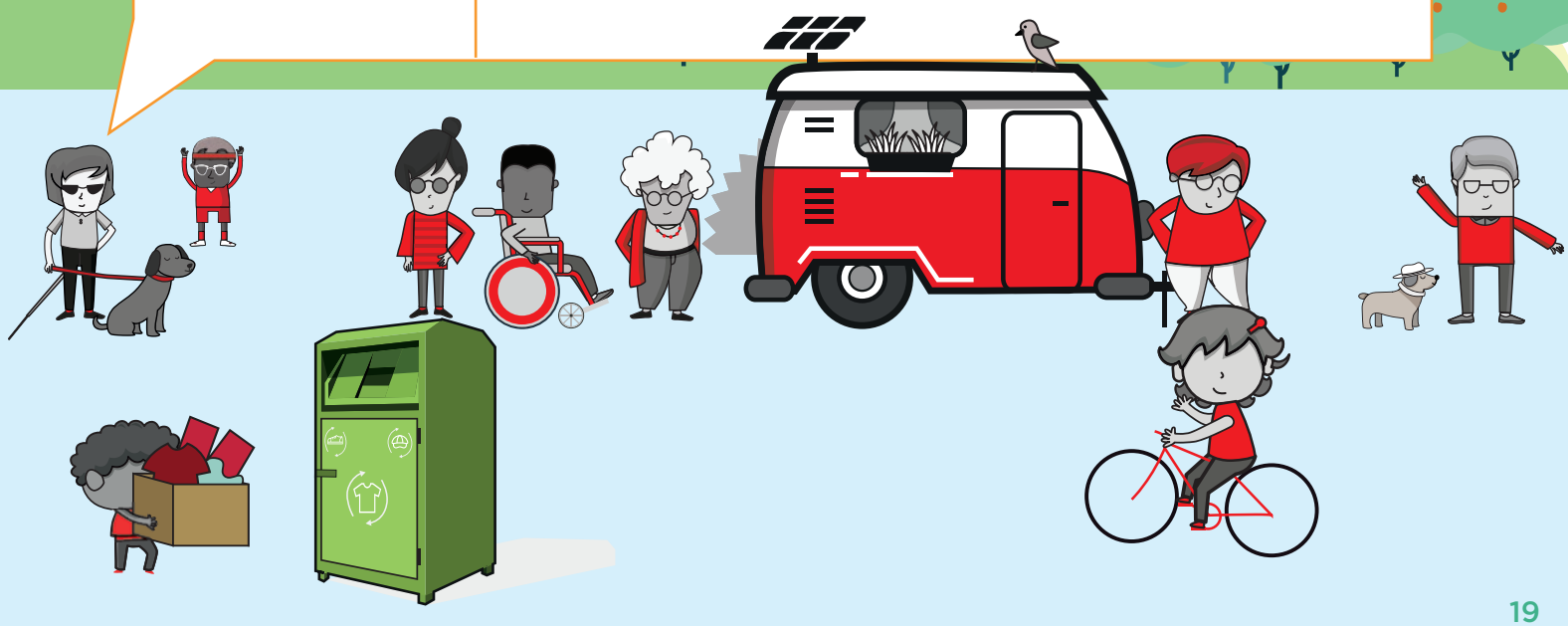
1

Volem entendre com funciona el govern local del nostre municipi treballant al voltant d'aquesta pregunta:

Com s'organitza el territori en la nostra comunitat?

NOM DEL GRUP:	
PERSONES DEL GRUP:	
Organització del nostre territori	

2

Anem a respondre les següents preguntes:

NOM DEL GRUP:

PERSONES DEL GRUP:

- Què és un municipi?
- Què és l'ajuntament i quina funció té?
- Com s'organitza l'ajuntament de la teua localitat?
- Qui és l'alcalde/essa del teu municipi?
- Qui el/la tria, com i cada quant de temps?
- Qui són els regidors/ores? Què fan?
- Qui els/les tria, com i cada quant de temps?
- Quantes regidories existeixen al teu municipi?
- Existeix alguna regidoria que represente a la infància i a la joventut?
- Quines activitats realitza?
- Existeix alguna regidoria o algun òrgan en què la ciutadania puga participar per a donar la seua opinió i prendre decisions sobre el que es fa a la teua localitat?

3

Presentarem un esquema il·lustrat a tota la classe sobre el que hem descobert amb les qüestions que se'ns han plantejat en el punt anterior.

Que bé poder entendre com funcionen políticament els nostres pobles!

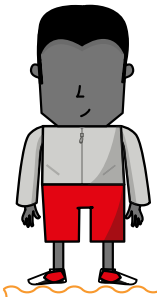
DECISIONS CIUTADANES

FITXA 3

TERCERA SESSIÓ

Una vegada ens hagen explicat la importància de la pertinença a un grup social i la implicació activa en el mateix per a poder satisfer les necessitats de les persones que el componen, seguirem amb el nostre treball detectivesc...

Un bon exemple és la iniciativa d'UNICEF "Ciutats Amigues de la Infància", així coneixerem casos concrets que estan treballant com de fonamental és l'opinió i la intervenció de la infància i joventut en la seua localitat.

NINGÚ MILLOR QUE VOSALTRES CONEIX LES NECESSITATS, INQUIETUDS I INTERESSOS QUE TENIU!

Per a fer efectiva la vostra participació real continuarem buscant informació...

Quins són els mecanismes o els espais de participació infantil i/o juvenil que existeixen en la vostra localitat?

Quin tipus de participació es fomenta?

En quina mesura es tenen en compte les vostres opinions i propostes?

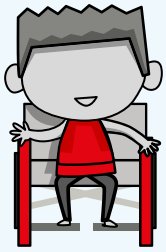
És cert, hem vist que la participació ciutadana és bàsica perquè una comunitat es caracteritze pel bon govern però...

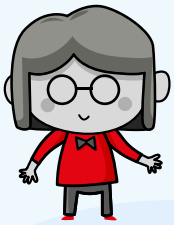

Cregueu que és l'únic tret perquè siga efectiu?

Us donem una pista....

Sabeu què és la transparència?

Per esbrinar-ho seguirem aquestos passos!

1 Busqueu informació sobre els recursos que es destinen al col·lectiu de la infància i/o joventut, i com s'han gastat en cada cosa que s'ha dut a terme.

On heu trobat la informació?

Ha sigut fàcil localitzar-la?

Penseu que totes/tots podem accedir a ella?

2 Comproveu si existeixen portals de transparència en el vostre municipi o quines altres eines s'ofereixen per a accedir a aquesta informació.

Ara que ja coneixem la teoria... PASSEM A LA PRÀCTICA!

L'ESTENEDOR DELS DESITJOS

FITXA 4

QUARTA SESSIÓ

En aquesta sessió fareu un diagnòstic de les necessitats, interessos o desitjos sobre serveis o activitats que us agradaria tindre en la vostra localitat, sempre tenint en compte que les propostes siguen realistes.

Les identificarem a través d'una eina participativa que es diu

"L'estenedor dels desitjos"

vimeo.com/21758950

Emprada per la xarxa "UNILCO-Espacio Nómada" de Sevilla, que treballa mitjançant l'Il·lusionisme Social.

Què hem de fer?

En el quadern pedagògic dirigit al professorat estan els passos a seguir, a veure que ens conten a classe.

La idea principal és que identifiqueu de manera col·lectiva una necessitat o desig de la infància i/o joventut del vostre entorn i que l'acompanyeu d'una proposta viable per a donar-li resposta.

Seria bonic que escriguéreu la proposta final que heu decidit dur a terme. No oblideu que si sabeu quins passos s'han de seguir perquè es faça realitat, facilitareu aquest procés i no hi hauran excuses per a dur-la a terme.

És possible canviar la nostra realitat per a millorar-la! Ànim!

FITXA 5

PROPOSTES REALISTES

CINQUENA I SISENA SESSIONS

Us recordeu de la proposta que vau decidir dur a terme en la sessió anterior?

Ara prepararem una instància amb la nostra petició, dirigida al departament municipal corresponent, segons les investigacions que vau fer en la segona sessió d'aquesta unitat.

D'altra banda, acompanyeu la sol·licitud amb la proposta d'acció seleccionada per la vostra classe, amb el recorregut que heu pensat seguir perquè es faça realitat.

Ajuntament de L'Hortaconta

FITXA DE LA PROPOSTA

TÍTOL DE LA PROPOSTA	

TEMÀTICA QUE ABORDA	
BREU DESCRIPCIÓ DE LA NECESSITAT A COBRIR	
EDATS I/O GRUP AL QUAL VA DIRIGIDA	
LLOC DE REALITZACIÓ	

DESCRIPCIÓ DE LA PROPOSTA						
Justificació	Objectiu	Desenvolupament	Cronograma/ Planificació	Recursos	Pressupost	Avaluació

PREGUNTA DIRIGIDA A L'ORGANISME MUNICIPAL SOBRE LES ACCIONS REALITZADES EN LA LOCALITAT RESPECTE A AQUESTA TEMÀTICA.	

Les nostres veus compten!

En aquesta última fase de la unitat avaluareu la resposta a la sol·licitud d'informació que vau realitzar en la sessió anterior.

Per a orientar-vos, podeu preparar un llistat de qüestions a tindre en compte en l'avaluació. Us donem algunes idees, però no significa que no pugueu canviar-les:

- Facilitat per a trobar informació oficial sobre aquest tema en el vostre municipi.
- El temps de resposta no ha sigut massa llarg.
- Us han respost amb claredat.
- La proposta municipal respon a necessitats i/o desitjos reals de la infància o joventut.
- Heu participat en aquesta.
- S'han organitzat els passos adequats per a posar-la en marxa.
- Els recursos previstos cobreixen de manera eficient les fases a seguir.
- Podeu donar la vostra opinió amb idees noves.
- La proposta té en compte a tota la població infantil i/o juvenil, sense discriminacions.

Una vegada avaluada la resposta del govern local, si veieu que poden millorar-se alguns punts, redacteu una proposta de millores i envieu-la de nou a l'organisme corresponent.

És important que feu un seguiment de la vostra instància fins que siga atesa.

TURISME RESPONSABLE I SOSTENIBLE

ACTIVITAT 4: **VIATGE AL DESENVOLUPAMENT LOCAL**

FITXA 1 IMPACTES DEL TURISME, POSITIUS... PER A QUI?

PRIMERA SESSIÓ

Sabíeu que quan viatgem podem provocar diferents tipus d'impactes en les destinacions que visitem?

Les conseqüències poden ser ambientals, patrimonials, econòmiques, culturals, etc. A les nostres mans està que siguen positives o negatives.

Us animem a que compareu el turisme irresponsable amb el turisme responsable i sostenible, d'aquesta manera traureu les vostres pròpies conclusions.

Utilitzeu diferents fonts d'informació que us ajuden en la vostra reflexió.

Podeu prendre notes del que més us cride l'atenció de cadascuna d'elles:

Vídeo del Fons Valencià per la Solidaritat: "Per un consum més sostenible. Turisme":
www.insostenible.org/recursos-insostenible

Panell del Fons Valencià per la Solidaritat "sobre el turisme responsable i sostenible:
www.insostenible.org/recursos-insostenible

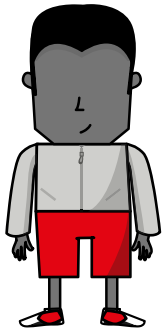
Publicacions de l'Observatori del Turisme Sostenible (OTI), que ens mostren exemples dels impactes negatius en el turisme:

- Zoològics humans: dones de coll de girafa: oti.turismo-sostenible.net/project/mujeres-de-cuello-jirafa/
- Orfenat d'Acodo: oti.turismo-sostenible.net/project/orfanato-de-acodo/
- Turisme en l'Antàrtida: oti.turismo-sostenible.net/project/antartida-turismo/
- Comercialització de la cultura Garífuna en Hondures: oti.turismo-sostenible.net/project/turismo-y-comercializacion-de-la-cultura-garifuna-en-honduras/
- Residus en les Illes Maldives: oti.turismo-sostenible.net/project/turismo y-residuos-en-las-islas-maldivas/

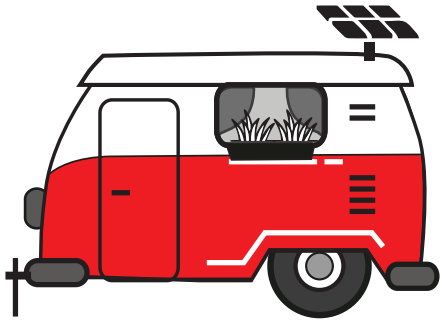
FITXA 2

SEGONA SESSIÓ

DIFERENTS PERSPECTIVES TURÍSTIQUES

Imagineu-vos que sou una agència de viatges.

El lloc de destinació és la localitat en la que viviu, per tant, ningú com vosaltres la coneix millor!

Treballareu en 4 grups per analitzar diverses maneres de viatjar al mateix lloc, explorant els diferents impactes que poden produir-se quan viatgem!

Les conseqüències del turisme poden recaure: en diversos grups d'interés, en les persones que viatgen i en les comunitats que les reben.

Anem a veure les fases d'aquesta activitat:

FASE 1

Us han demanat que prepareu una proposta d'activitats i llocs que visitar al vostre municipi durant una setmana.

Cada grup es dedicarà a un tipus de turisme:

- Grup 1: Viatjar per compte propi.
- Grup 2: Viatge d'aventura.
- Grup 3: Viatge tot inclòs.
- Grup 4: Viatge conscient, responsable i sostenible.

En la vostra proposta haureu de tindre en compte molts aspectes: TRANSPORT, ALLOTJAMENT, MENJAR, COMERÇOS QUE ES VISITARAN, LLOCS QUE ES CONEIXERAN, ACTIVITATS I OCI QUE ES REALITZARÀ, ENTITATS QUE LES ORGANITZEN, PREUS, ETC.

Tingueu en compte quins impactes es generaran d'aquest viatge i en qui recauran, tant si són positius com si són negatius

Qui són els beneficiats i beneficiades en aquest viatge?

FASE 2

ARA CADA GRUP SE SUBDIVIDIRÀ EN 2 :

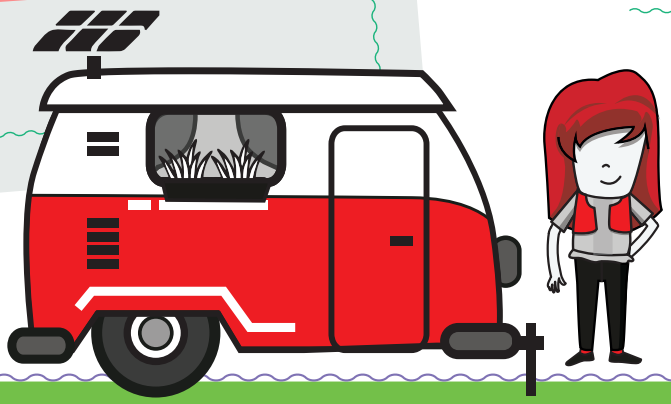
Subgrup 1:
Viatgers i viatgeres.

Subgrup 2:
Comunitat receptora.

Segons el tipus de viatge que haja organitzat el teu grup, caldrà que relateu l'experiència des de la perspectiva de les persones que viatgen o de les que reben turistes.

En aquest relat cal tindre en compte diferents criteris: **mediambientals, econòmics, respecte a la cultura local i les relacions que es generen entre viatgers i viatgeres i la comunitat amfitriona.**

En el quadern pedagògic dirigit al professorat trobareu diferents fonts en què podeu consultar informació, així tindreu algunes orientacions que us ajudaran en la vostra missió.

Disfruteu del viatge!

L'EXPERIÈNCIA DE VIATJAR

Persones del grup:	
Tipus de turisme:	
Subgrup:	

FITXA 3

DE LA TERCERA A LA SISENA SESSIÓ

INVESTIGANT VIATGES ALTERNATIUS

Heu arribat a la fase de preparació de les vostres propostes i experiències!

Teniu, almenys, 4 sessions per a fer el vostre treball abans de presentar-lo a la resta de la classe.

FASE 3

PASSOS QUE US PODEN FACILITAR AQUESTA ETAPA

1. Estructura de la presentació.
2. Funcions de cada component del grup i distribució de tasques.
3. Cerca i organització de la informació.
4. Elecció del format i materials per a la presentació: vídeo, gravadora, càmera fotogràfica, programes de presentació: cava, power point, powtoon, prezi, etc.
5. Preparació de la informació i realització del treball.

Les següents 2 sessions estan dirigides a la presentació dels treballs.

Quines ganes de veure el resultat del vostre treball!

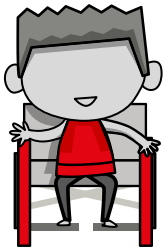

PROPOSTES I EXPERIÈNCIES VIATGERES

FITXA 4

SETENA I HUITENA SESSIONS

Ha arribat el moment esperat!

No us sembla emocionant?

Tenim moltes ganes de conèixer els vostres treballs. Viatjarem amb vosaltres a la vostra localitat des de diversos punts de vista.

FASE 4

Teniu 2 sessions de presentació:

En la primera, els grups 1 i 2, presentaran la seua proposta de viatge. Després, cada subgrup, explicarà l'experiència del mateix des de la seua perspectiva (la de les persones viatgeres i la de la comunitat receptora).

En la segona, seran les presentacions dels grups 3 i 4, seguint la mateixa estructura que acabem d'explicar.

MOLT IMPORTANT!

En cada grup s'elegiran dues persones que recolliran les reflexions finals amb anotacions, àudios, infografies, etc. S'afegiran a la presentació aquelles que el grup considere necessàries.

Podeu anotar-les en l'espai d'ací baix

FITXA 5

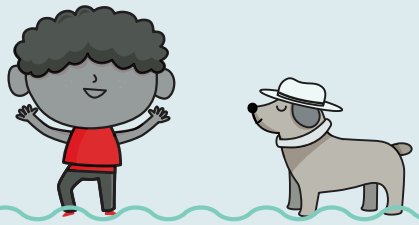
NOVENA SESSIÓ

FÒRUM DE CONCLUSIONS: "ELS IMPACTES DE VIATJAR"

Creiem que ja esteu preparats per a viatjar de manera responsable i sostenible però...

Farem un treball final per a assegurar-nos!

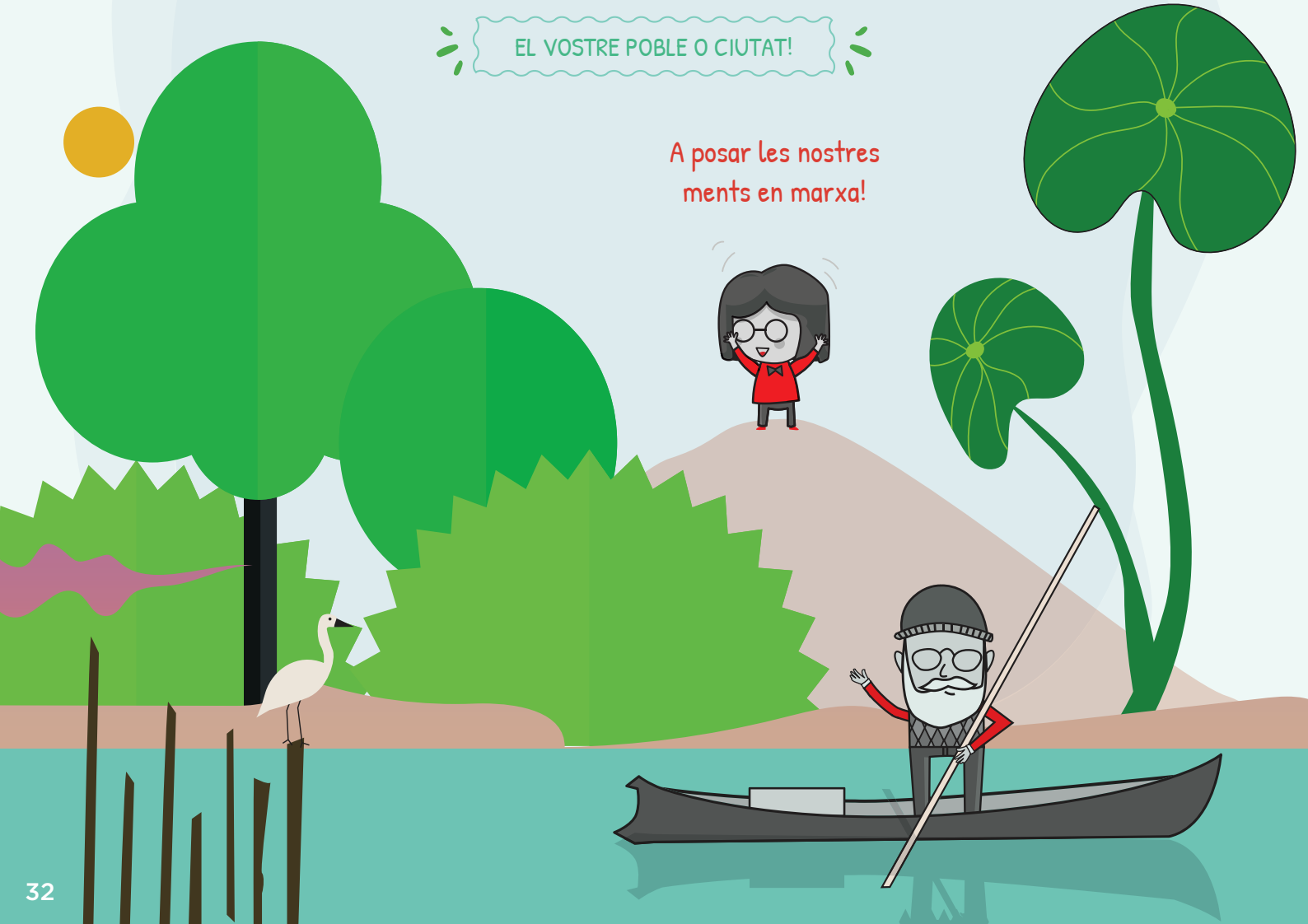

FASE 5

De les reflexions finals obtingudes en les vostres presentacions, traureu 12 conclusions sobre la manera de viatjar necessària per a generar un turisme responsable i sostenible en el destí proposat:

EL VOSTRE POBLE O CIUTAT!

A posar les nostres ments en marxa!

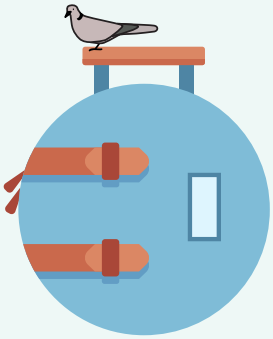

ELS 12 PASSOS PER A UN TURISME RESPONSABLE I SOSTENIBLE

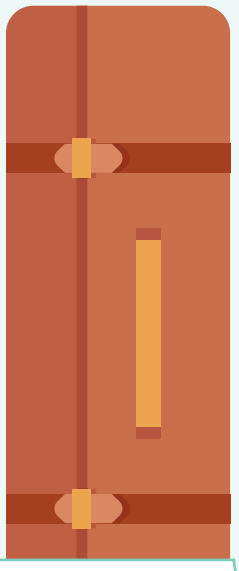

1

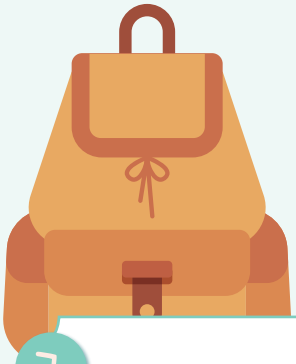

2

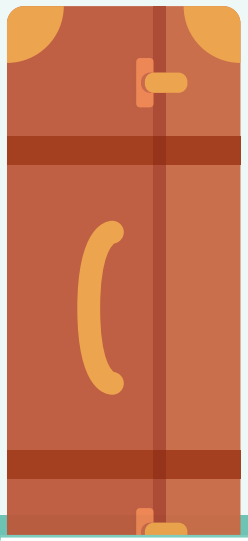

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

FINANCES ÈTIQUES

ACTIVITAT 5: **L'IMPACTE DELS NOSTRES DINERS**

FITXA 1

EL VALOR DELS DINERS

PRIMERA SESSIÓ

Com sabeu, en la nostra societat actual funcionem amb diners per a rebre o oferir productes i serveis, entre altres coses.

Existeixen moltes maneres d'intercanvi que no se centren en els diners, a més són molt més justes, equitatives, personals i sostenibles. Anirem treballant-les a mesura que ens endinsem en aquesta unitat.

Començarem amb dues qüestions per a reflexionar entre tota la classe:

Per a què s'utilitzen els diners?

Ha sigut sempre així?

No contesteu al principi, no sense abans donar uns passos previs que ens ajudaran a respondre d'una manera més conscient. Una vegada feta la proposta que ve a continuació, us deixarem un espai per a argumentar les vostres consideracions respecte a aquest tema.

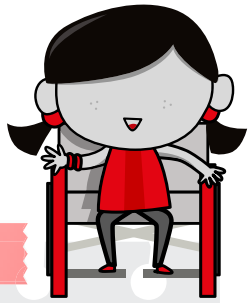
FEU UNA LLISTA EN QUÈ APAREGA L'ÚS QUE FEU DELS DINERS DIÀRIAMENT:

1. Apunteu les vostres necessitats, coses imprescindibles per a poder viure i fins i tot algunes per a poder desenvolupar-nos com a persones.
2. Anoteu coses que utilitzeu en el vostre dia a dia de les que podríeu prescindir.
3. Escriviu els impactes positius i negatius que poden generar el consum de cadascun dels ítems que heu apuntat en la vostra llista.

NECESSITATS	COSES PRESCINDIBLES	IMPACTES	
		NEGATIUS	POSITIUS

Us heu adonat que moltes vegades ens gastem els diners en coses que, a més de no necessitar, fins i tot tenen conseqüències perjudicials per a la nostra salut, a nivell social i en el nostre medi ambient?

Pot ser que estiguem donant més valor als diners del que deuríem, per tant, tornem a les preguntes de l'inici. Les respondrem en grup una vegada visualitzem uns vídeos en classe.

Us convidem a anotar les vostres reflexions en l'espai d'ací baix.

PER A QUÈ S'UTILITZEN ELS DINERS?

HA SIGUT SEMPRE AIXÍ?

FITXA 2

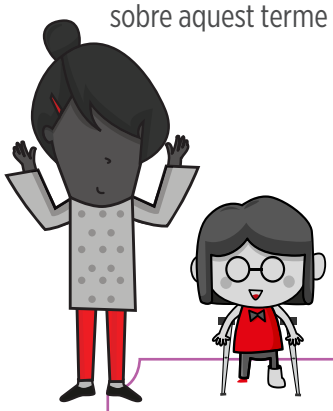
PRIMERA SESSIÓ

ORGANITZANT LA NOSTRA CASA, LA TERRA

L'origen de la paraula economia feia referència a l'administració de la llar. Per tant, farem una investigació sobre aquest terme i l'ús del mateix en la nostra societat.

El sistema econòmic és una de les dimensions més importants en la nostra actualitat però, s'adapta a una realitat justa i equitativa en la qual totes les persones partim de les mateixes oportunitats?

Pensem una descripció comuna:

QUÈ ENTENEU PER ECONOMIA?

PREPARAREU LA SEGÜENT SESSIÓ AMB UNA INVESTIGACIÓ PRÈVIA:

Aneu a organitzar-se en 6 grups i cadascun d'ells buscarà el que s'entén per economia social i solidària. Posteriorment, cercareu els 6 principis d'aquesta economia (presents en la Carta de principis de l'Economia Solidària, escrita al maig del 2011 per la REES -Xarxa de Xarxes d'Economia Alternativa i Solidària-), i els escriureu en aquest quadern.

Si ho considereu necessari, podeu afegir algun principi més que penseu que és important i no estiga present en la Carta.

PRINCIPIS DE L'ECONOMIA SOLIDÀRIA	
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	

Moltíssima sort en les vostres indagacions!

COMPARANT DIFERENTS MANERES D'ESTALVIAR

FITXA 3

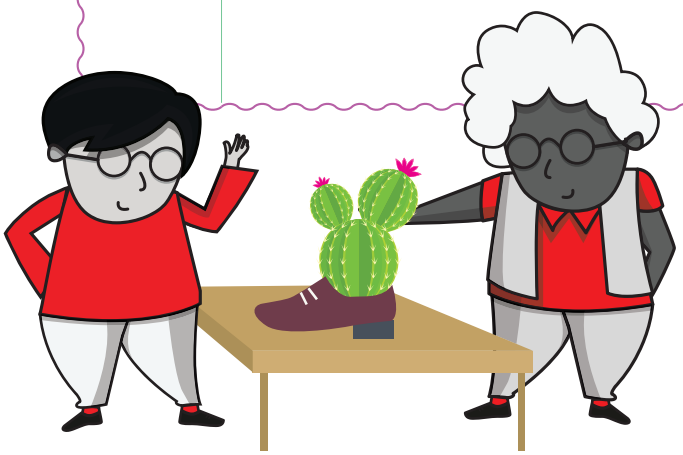
SEGONA SESSIÓ

Ara ja teniu una idea del que significa l'economia social i solidària. Els seus 6 principis són els que haurien d'estar presents en la nostra societat, també en l'àmbit econòmic.

És una manera d'establir relacions amb la natura i entre les mateixes persones; a més, hem de poder participar en ella de manera activa i amb tota la informació a la nostra disposició, així podrem proposar canvis en les coses que no ens agraden.

Analitzareu en què consisteix cadascun dels 6 principis i les seues característiques principals que fan que siguen positius per a l'ús dels nostres diners, almenys en relació a l'economia social i solidària.

	PRINCIPI	CARACTERÍSTIQUES POSITIVES
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
Altres idees		

En aquesta fitxa també analitzareu un altre component fonamental en la nostra economia:

ELS BANCS

Després, reflexionareu sobre si compleixen els 6 principis que heu descobert.

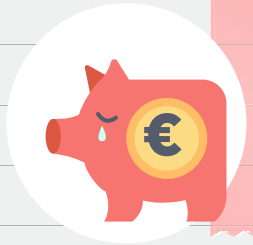
Així que, fareu UNA PLUJA D'IDEES!

Organitzeu-vos en 2 equips i cadascun respondrà a una d'aquestes dues preguntes:

Per a què serveixen els bancs?

Sabeu per a què utilitza els nostres estalvis la banca tradicional?

En classe us facilitaran informació de suport per a poder respondre-les amb major coneixement.

Quin/s dels principis de l'economia social i solidària penseu que acompleixen?

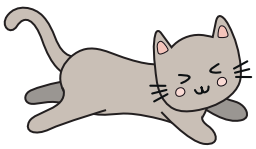
DECIDINT SOBRE ELS MEUS ESTALVIS

FITXA 4

TERCERA SESSIÓ

Com ens agrada molt participar en les coses que succeeixen en la nostra comunitat i poder influir en el benestar tant de les persones que l'habitem com de la naturalesa que l'envolta, **TAMBÉ VOLEM DECIDIR SOBRE L'IMPACTE QUE GENEREN ELS NOSTRES ESTALVIS!**

No ens agrada res ser còmplices de la utilització d'alguns bancs de diners per a la indústria de les armes, tampoc que s'especule amb els preus dels habitatges ni dels aliments, **NO ÉS JUST!**

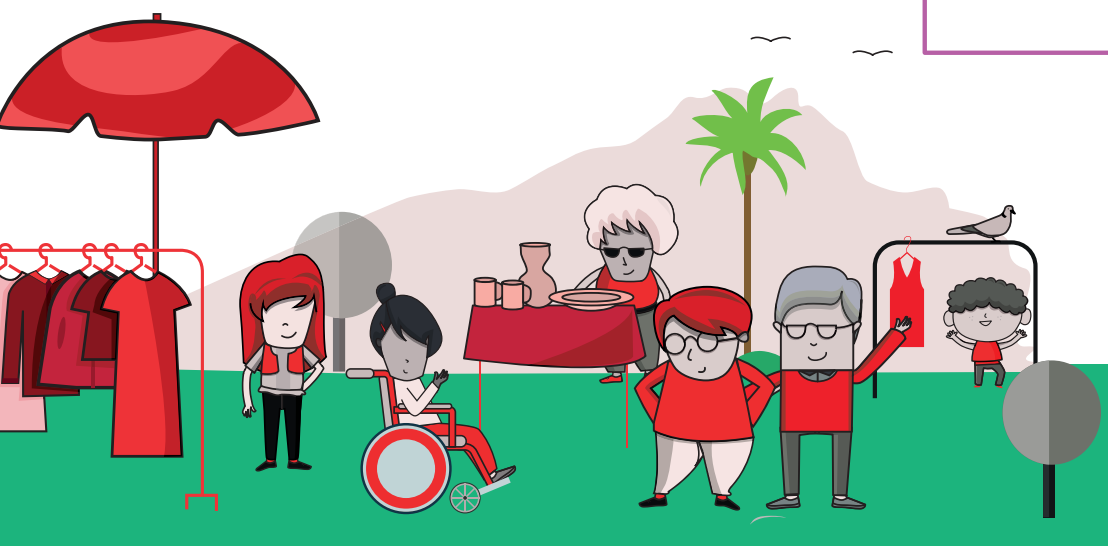

Què podem fer per a canviar aquesta realitat?

Us animem a buscar informació sobre els 5 principis que té la banca ètica, així podreu decidir millor si preferiu tindre els vostres estalvis en una entitat que fomente aquestos valors.

	PRINCIPIS DE LA BANCA ÈTICA	CARACTERÍSTIQUES
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Una vegada conegueu les seues característiques, investigueu quines banques ètiques existeixen en la vostra localitat o en algun municipi pròxim.

FITXA 5

QUARTA SESSIÓ

REPRESENTANT EL FUTUR DELS MEUS ESTALVIS

En aquesta última sessió sobre les finances ètiques, realitzarem un joc de rol.

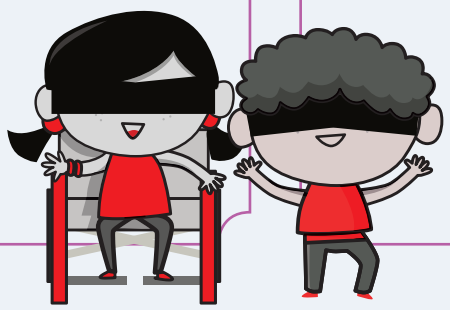
Aquest joc us serà molt útil per a argumentar la vostra contestació.

Algunes recomanacions per al joc de rol:

Fareu 5 equips, que representaran diferents grups d'interessos davant d'una situació concreta que implica directament a l'economia.

Se us repartirà un text amb unes instruccions que la resta de grups no podrà veure.

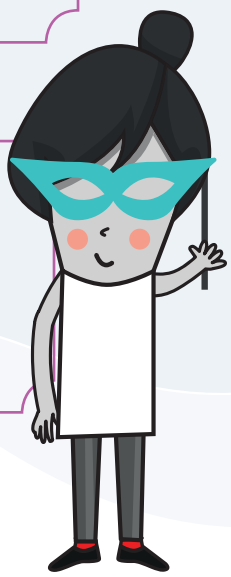
És important que tingueu clar que podeu anar improvisant en les vostres intervencions, però amb tot l'equip d'acord per tal d'aconseguir el mateix objectiu.

Aneu a representar una història en la que tots i totes argumentareu les vostres idees principals per tal de convèncer a la resta.

En finalitzar, cada equip presentarà les seues conclusions i, entre tota la classe, analitzareu les grans diferències entre la banca tradicional i la banca ètica.

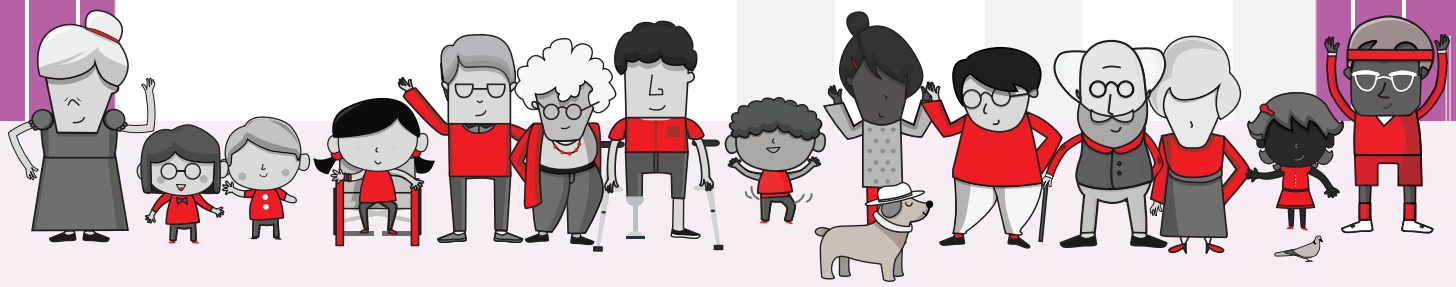

Abans d'actuar tindreu 15 minuts per a preparar-vos.

Quan acabem de fer l'activitat, sabrem respondre a la reflexió final d'aquesta unitat

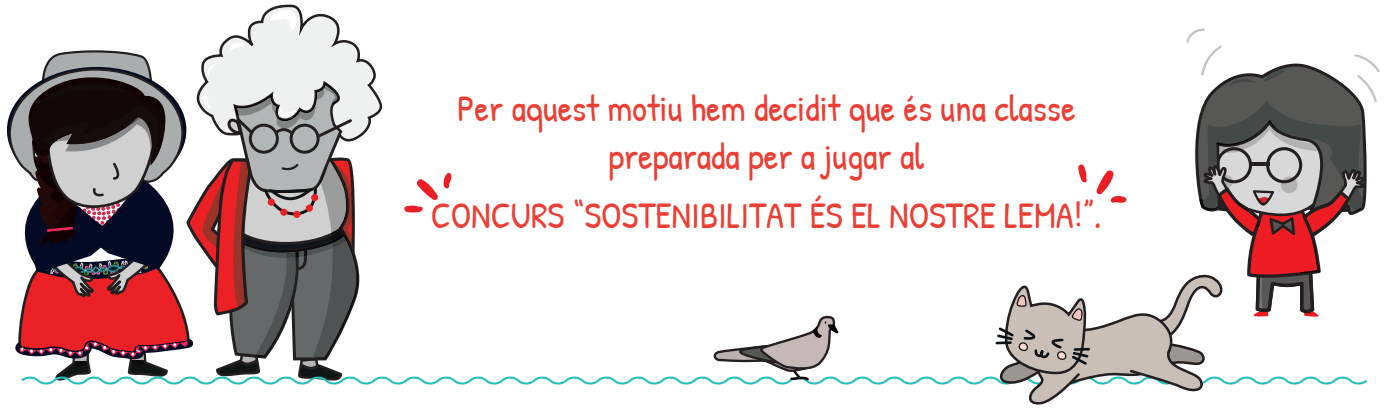
PUC DECIDIR ON VAN ELS MEUS DINERS?

LES NOSTRES CONCLUSIONS

ALESHORES... PODEM FER ALGUNA COSA PER LA SOSTENIBILITAT?

Arribats a aquest punt entenem que en el vostre grup no teniu cap problema a respondre a les preguntes del PÒSTER DEL CONSUM RESPONSABLE amb què hem treballat en el Tema 2.

Per aquest motiu hem decidit que és una classe preparada per a jugar al CONCURS "SOSTENIBILITAT ÉS EL NOSTRE LEMA!".

L'objectiu del joc és aconseguir el títol de "ciutadà o ciutadana per la sostenibilitat".

El primer pas és organitzar-se en **6 grups** i així poder ajudar-nos per a aconseguir la meta final.

Us farem **18 preguntes,** totes relacionades amb els temes que hem treballat en aquest quadern. Cada pregunta té un valor de **2 punts. El valor màxim de punts que podem aconseguir és 36.**

És un concurs oral, per tant, no heu d'escriure les respostes.

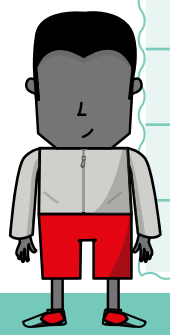
A continuació estan les preguntes que se us consultaran i, posteriorment, els resultats als quals podeu arribar.

Molta energia positiva i gràcies per formar part d'aquest objectiu tan important per a la Terra!

	PREGUNTES	PUNTS
TEMA 1	1. Què són els ODS?	
	2. Quants ODS hi ha?	
	3. Per a què serveixen?	
	4. Qui va arribar a aquest acord internacional?	
	5. Quan es va acordar l'Agenda 2030?	
TEMA 2	6. Recordeu quin és l'ODS 12?	
	7. Per què penseu que és necessari?	
	8. Podríeu donar 6 idees per a aconseguir-lo?	
TEMA 3	9. Sabeu el que significa govern local i per a què serveix?	
	10. Quines propostes concretes serien les més necessàries per a la infància i/o joventut en la teua localitat?	
	11. Quines són les característiques fonamentals del bon govern?	
TEMA 4	12. Què enteneu per turisme responsable i sostenible?	
	13. Quines conseqüències comporta el no practicar aquest tipus de turisme quan viatgem?	
	14. Quins aspectes potenciaries en la teua localitat per a desenvolupar un turisme sostenible?	
TEMA 5	15. Penseu que el nostre sistema econòmic és social i solidari? Per què?	
	16. Quines idees se us ocorren perquè ho siga?	
	17. Quines raons tindries per a dipositar els teus estalvis en una banca ètica?	
6.	**TEMA GENERAL** 18. Quins altres costums diaris podríem realitzar per la sostenibilitat?	
	Punts totals	

Punts resultants	Nivell
De l'1 al 6	Fins i tot necessites conscienciar-te de la importància de la sostenibilitat. A per totes!
Del 7 al 12	Saps el que és ser sostenible però has de posar-ho una mica més en pràctica. No decaigues!
Del 13 al 18	Vas pel bon camí encara que ens queda la meitat del recorregut. Ànim!
Del 19 al 24	Tenim molt avançat en el nostre trajecte cap a la sostenibilitat. Seguim!
Del 25 al 30	Amb el teu coneixement i costums podem millorar el planeta. Ho aconseguirem!
Del 31 al 36	Eres un exemple de ciutadà o ciutadana per la sostenibilitat. Enhorabona!

FONS VALENCIÀ
PER LA SOLIDARITAT

DIPUTACIÓ
D E
CASTELLÓ

INSOSTENIBLE

CAMÍ CAP A LA SOSTENIBILITAT

www.insostenible.org